

In memoriam

**МИЛОРАД МИЛЕ МИТРАШИНОВИЋ
(1930-2007)**

Претпоследњег дана марта 2007. године, преминуо је Милорад Миле Митрашиновић, познати шахиста, историчар и дугогодишњи директор Међуопштинског историјског архива у Ваљеву. Сахрањен је на Новом гробљу у Ваљеву у присуству родбине, суседа, колега и пријатеља.

Рођен је, 18. априла 1930. године, у Ваљеву, од оца Петра, зидара и мајке Милојке, дев. Богићевић из Доње Грабовице крај Ваљева, домаћице. Основну школу и гимназију завршио је 1959. године у родном граду. Активно је учествовао у друштвеном животу своје средине. Био је бригадир на омладинској радној акцији за изградњу пруге Панчевачки рит – Београд.

Извесно време радио је у Грађевинском предузећу „Јабланица” у Ваљеву. Школске 1952/53. године, уписао је студије историје на Филозофском факултету у Београду. Запослио се у Среској комуналној банци у Ваљеву, 15. фебруара 1957, где је радио до 7. децембра 1957. године. Потом је отишао на одслужење војног рока. Као стипендиста општине Ваљево наставља започете студије. Дипломирао је 11. фебруара 1963. године.

Од 19. марта до 20. јуна 1963. године предавао је историју у Основној школи „Милован Глишић” у Ваљеву. Кратко време, предавао је историју и у Школи за медицинске сестре и медицинске техничаре „Др Миша Пантић” у Ваљеву.

Од 1. септембра 1963. године ради у Историјском архиву у Ваљеву, као архивиста. Радио је у Одељењу за сређивање грађе народнослободилачког покрета, радничког покрета, политичких и друштвених организација. Поред тога, радио је на одабиру и сређивању архивске грађе, припреми архивских изложби и слично.

Пет година касније, 1. јуна 1968, изабран је за директора Архива и скоро две деценије остао на његовом челу. У тој улози доста се ангажовао на унапређењу архивске струке, чувању и заштити архивске грађе, стварању бољих услова за рад, развоју сарадње са општинама и другим институцијама, на интензивирању издавачке делатности итд.

Нарочито је заслужан за обезбеђење адекватног простора за ову установу, односно њено пресељење из зграде бивше Ваљевске задруге, на углу улица Војводе Мишића и Карађорђевог, у обновљено и проширено здање Хируршког павиљона Ваљевске болнице, где се и сада налази. Не мали допринос

дао је издавању неколико значајних књига из локалне историје, пре свих др Бранка Перуничиха: Град Ваљево и његово управно подручје 1815-1915 (Ваљево, 1972).

Биран је за председника Заједнице архива Србије. За време док је обављао функцију директора Архива, ова установа је добила више јавних признања. До пензионисања, 31. децембра 1995. године, радио је као руководилац Одељења за обраду и сређивање архивске грађе.

Посебно је значајна његова улога за оснивање и редовно излажење часописа *Гласник Историјског архива*. Био је један од покретача и идејних твораца концепције часописа. Поред тога што се више од две деценије старао о стварању услова за његово излажење (обезбеђење неопходних финансијских средстава, прибављање квалитетних рукописа), од 1. до 30. броја, био је члан његовог редакционог одбора и, дуго времена, главни и одговорни уредник.

Бавио се и истраживањем завичајне прошлости, а као резултат тог рада настали су бројни научно-истраживачки радови и пригодни текстови о Ваљеву и околини објављени по разним листовима (*Напрег*), часописима (*Гласник*), календарима (*Колубара и Ваљевац*) и књигама. Само у *Гласнику*, објавио је 23 чланка, и постао је његов најплоднији аутор. Објављени су следећи наслови: *Комунистичка оштинина у Ваљеву 1920-1921* (бр. 1); *Градски народноослободилачки одбор Ваљево октобар 1944 - мај 1945* (2/3); *Формирање власити у ваљевском крају после ослобођења 1944. године* (9); *Организовање основних школа на подручју среза ваљевског 1944. године* (9); *Окружни народни одбор – Ваљево 1944-1947* (10) *Правила прве радничке организације у Убу 1888. године* (12); *Војно-позадински организани на ослобођеној територији Ваљева и околине 1944. године* (19); *Штампа и штампариство у ваљевском крају за време Првог светског рата 1914-1918.* (25) и *Привреда ваљевског краја у време окупације 1916. године.* (28/29).

Добро познавајући значај архивске грађе, доста ју је приређивао, па су у рубрици „Из рада Архива” објављени следећи његови текстови: *Погодбор ваљевских абаџијских радника – одговор „нововремцима”* (4/5); *Преглед фондова архивске грађе Историјског архива у Ваљеву* (7); *Ошварање нове зграде Историјског архива у Ваљеву* (11); *Од Архивског средишта до Међуоштинског историјског архива 1948-1978* (13/14); *Извештај градске полиције о демонстрацијама у Ваљеву 25. и 26. марта 1941. године* (18); *Документи о забрани рада Месног синдикалног већа у Ваљеву 1924. године* (20/21) и *Пренумеранити на Новине српске из Окружа ваљевског за 1835.* (30). Сачинио је и прегледе: *Пали борци у народноослободилачком рату* (2/3); *Пали борци у народноослободилачком рату 1941-1945. године да подручја оштинине Осечина* (4/5), *Пали борци у народноослободилачком рату 1941-1945. године да подручја оштинине Уб* (4/5), *Жртве бањичког лођора* (6) и *Попис радова у Гласнику Међуоштинског историјског архива* (11). Написао је приказ књиге др Бранка Перуничиха: *Град Ваљево и његово управно подручје 1815-1915.* (8), *In memoriamе* Радована Драшковића (8) и Благоја Чупаревића (26/27).

Коаутор је књига: *Ваљевска џивара* (2000) и *Димитрије Јанковић Робесијер*. Прилоге на разне теме објављивао је у више зборника и сличних публикација. Био је уредник и многих посебних издања која је објавио Међуопштински историјски архив у Ваљеву, као што је прва књига *Сећања бораца Ваљевског народноослободилачког партизанског одреда*, коју су издали општински одбори СУБНОР-а шест општина Колубарског округа, 1984. Са колегом Миланом Трипковићем припремио је фотомонографију поводом тридесет година од ослобођења Ваљева *Слободно Ваљево: 1944-1945* (1974) и проспект *Међуопштински историјски архив*, штампан поводом свечаног отварања нове зграде Међуопштинског историјског архива у Ваљеву (јуна 1976) Круну његовог стручног рада представља 91 приказ, које је написао као један је од приређивача *Водича кроз архивску зграду МИАВ* (2004).

За свој рад добио је Орден заслуга за народ са сребрним венцем, али и више других признања Заједнице архива Србије, Културно-просветне заједнице Србије и Скупштине општине Ваљево.

Од детињства волео је и играо шах. Као гимназијалац и студент, педесетих година прошлог века, био је активни члан Ваљевског шах клуба. Играо је за прву екипу овог клуба, када се он такмичио у Првој савезној лиги и остварио је веома запажене резултате у веома јакој конкуренцији. И касније бивао је члан и функционер овог клуба.

У браку са Миленом Петровић, из Памбуковице код Уба, наставницом математике у Основној школи „Андра Савчић” из Ваљева, имао је двоје деце: кћи Оливеру (20. 02. 1967) и сина Петра (15. 11.1968). Кћи Оливера је после основне школе и гимназије у родном граду, завршила студије биохемије на Природно-математичком факултету Универзитета у Београду. Мада је упоредо завршавала и Средњу музичку школу (одсек клавира) и имала јавних наступа, проглашена је за најбољу ученицу Природно-математичког смера Гимназије у Ваљеву у својој генерацији. Била је стипендиста Фонда за стимулацију и развој младих талената Србије. У јесен 1996. године, на Универзитету Флорида, у САД, одбранила је докторску дисертацију из области биохемије и ради на Катедри за генетику на чувеном Медицинском факултету Стендорф универзитета у Калифорнији. Син Петар је завршио основну школу и гимназије у родном граду, а студије на Машинском факултету у Београду; постдипломске студије одслушао је и магистрирао у Београду, а докторат техничких наука, одбранио је у САД, а сада ради Универзитета у Београду.

Милорад Митрашиновић остаће упамћен као коректан директор, врстан историчар и архивиста који је своје огромно знање несребично делио и преносио млађим колегама.

Милорад Радојчић